

Cuprins

Abrevieri.....	5
----------------	---

PARTEA I CONSIDERAȚII GENERALE PRIVIND FINANȚELE PUBLICE

CAPITOLUL I

NOȚIUNEA ȘI CONȚINUTUL SISTEMULUI FINANCIAR	7
I.1. Noțiunea de sistem financiar.....	7
I.2. Elementele sistemului financiar.....	8
I.3. Sistemul fondurilor financiare.....	11
I.4. Politică financiară.....	12

CAPITOLUL II

ASPECTE INTRODUCATIVE PRIVIND FINANȚELE PUBLICE	14
II.1. Nevoia publică – izvor al finanțelor publice.....	14
II.2. Noțiunea de finanțe și noțiunea de finanțe publice.....	15
II.3. Apariția și evoluția finanțelor publice.....	17
II.4. Rolul și funcțiile finanțelor publice.....	19

CAPITOLUL III

ORGANIZAREA INSTITUȚIONALĂ A SISTEMULUI FINANCIAR PUBLIC	21
III.1. Rolul statului în economie.....	21
III.2. Aparatul financiar al statului.....	22
2.1. Ministerul Finanțelor Publice.....	22
2.1.1. Agenția Națională de Administrare Fiscală.....	26
2.1.2. Trezoreria publică.....	37
2.1.3. Comisia Fiscală Centrală.....	39
2.1.4. Consiliul fiscal.....	41
2.2. Ordonatorii de credite ai statului.....	42
2.2.1. Ministerele și alte autorități publice centrale.....	42
2.2.2. Casa Națională de Pensii Publice.....	42
2.2.3. Casa Națională de Asigurări de Sănătate.....	49
2.2.4. Agenția Națională pentru Ocupare și Formare Profesională.....	50
III.3. Aparatul financiar al unităților administrativ-teritoriale.....	51
III.4. Autorități financiare independente.....	52

CAPITOLUL IV

COOPERAREA ADMINISTRATIVĂ ÎN DOMENIUL FISCAL	59
---	----

PARTEA A II-A NOȚIUNILE FUNDAMENTALE ALE DREPTULUI FINANȚELOR PUBLICE

CAPITOLUL I

NOȚIUNI GENERALE PRIVIND DREPTUL FINANȚELOR PUBLICE	68
I.1. Noțiunea și obiectul de studiu al dreptului finanțelor publice.....	68
I.2. Relațiile dreptului finanțelor publice cu alte ramuri de drept.....	70

CAPITOLUL II

IZVOARELE DREPTULUI FINANTELOR PUBLICE	72
II.1. Normele dreptului finanțelor publice.....	72
II.2. Izvoarele dreptului finanțelor publice.....	73

CAPITOLUL III

RAPORTURILE DE DREPT AL FINANTELOR PUBLICE	76
III.1. Noțiunea, caracteristicile și elementele raportului de drept al finanțelor publice	76
III.2. Categoriile de raporturi de drept al finanțelor publice	77
III.2.1. Raporturile de drept fiscal.....	78
III.2.2. Raporturile ce iau naștere cu ocazia cheltuirii banului public	81
III.2.3. Raporturile de control financiar	82

CAPITOLUL IV

ACTELE DE DREPT AL FINANTELOR PUBLICE	85
--	-----------

PARTEA A III-A
SISTEMUL BUGETAR PUBLIC NAȚIONAL

CAPITOLUL I

NOȚIUNI INTRODUCATIVE PRIVIND BUGETELE PUBLICE ÎN ROMÂNIA	87
I.1. Noțiunea de buget și noțiunea de buget public	87
I.2. Apariția noțiunii de buget public și evoluția acesteia în România	89
I.3. Natura juridică a bugetului public.....	90
I.4. Structura bugetelor publice	92
I.4.1. Sistemul veniturilor bugetare.....	92
I.4.2. Sistemul cheltuielilor bugetare	93
I.5. Sistemul bugetar public național.....	95

CAPITOLUL II

BUGETUL DE STAT.....	98
II.1. Noțiunea de buget de stat.....	98
II.2. Procedura bugetară privind bugetul de stat. Principii.....	98
II.3. Etapele procedurii bugetare privind bugetul de stat	100
II.3.1. Elaborarea proiectului bugetului de stat.....	100
II.3.2. Aprobarea bugetului de stat și adoptarea legii bugetare anuale	102
II.3.3. Execuția bugetului de stat	103
II.3.3.1. Execuția părții de venituri a bugetului de stat.....	103
II.3.3.2. Execuția părții de cheltuieli.....	103
II.3.3.3. Aspecte comune execuției părții de venituri și execuției părții de cheltuieli ale bugetului de stat	107
II.3.3.4. Execuția de casă a bugetului de stat.....	108
II.3.4. Încheierea exercițiului bugetar privind bugetul de stat	110

CAPITOLUL III

BUGETUL ASIGURĂRILOR SOCIALE DE STAT	111
III.1. Noțiunea de buget al asigurărilor sociale de stat.....	111
III.2. Sistemul public de asigurări sociale	111

III.3. Procedura bugetară privind bugetul asigurărilor sociale de stat. Principii	113
III.4. Etapele procedurii bugetare privind bugetul asigurărilor sociale de stat.....	114
III.4.1. Elaborarea proiectului bugetului asigurărilor sociale de stat	114
III.4.2. Aprobarea bugetului asigurărilor sociale de stat și adoptarea legii bugetare anuale	114
III.4.3. Execuția bugetară privind bugetul asigurărilor sociale de stat.....	115
III.4.4. Încheierea exercițiului bugetar privind bugetul asigurărilor sociale de stat.....	116

CAPITOLUL IV

BUGETELE LOCALE	117
IV.1. Noțiunea de buget local.....	117
IV.2. Procedura bugetară privind bugetele locale. Principii. Reguli bugetare	117
IV.3. Etapele procedurii bugetare privind bugetele locale	119
IV.3.1. Elaborarea proiectelor bugetelor locale	119
IV.3.2. Centralizarea și aprobarea bugetelor locale	120
IV.3.3. Execuția bugetară privind bugetele locale	121
IV.3.4. Încheierea exercițiului bugetar privind bugetele locale	127

PARTEA A IV-A

REALIZAREA VENITURILOR PUBLICE. TEORIA GENERALĂ A FISCALITĂȚII ROMÂNEȘTI

CAPITOLUL I

ASPECTE INTRODUCATIVE PRIVIND SISTEMUL FISCAL ROMÂNESC	129
I.1. Noțiunea de sistem fiscal	129
I.2. Evoluția sistemelor fiscale și principiile care le guvernează	132
I.3. Sistemul fiscal în România	135
I.3.1. Evoluția istorică a sistemului fiscal românesc	135
I.3.2. Construirea și reforma sistemului fiscal românesc	136

CAPITOLUL II

TEORIA GENERALĂ A IMPOZITELOR, TAXELOR ȘI CONTRIBUȚIILOR	138
II.1. Impozitele, taxele și contribuțiile – elemente fundamentale ale sistemului fiscal român.....	138

CAPITOLUL III

VENITURILE BUGETULUI DE STAT	147
III.1. Considerații introductive privind veniturile bugetului de stat.....	147
III.2. Impozitul pe profit.....	147
III.3. Impozitul pe dividende.....	164
III.4. Impozitul pe venit.....	164
III.4.1. Impozitarea veniturilor din activități independente	169
III.4.2. Impozitarea veniturilor din salarii.....	173
III.4.3. Impozitarea veniturilor din cedarea folosinței bunurilor	178
III.4.4. Impozitarea veniturilor din investiții.....	179
III.4.5. Impozitarea veniturilor din pensii	181
III.4.6. Impozitarea veniturilor din activități agricole, silvicultură și piscicultură.....	182

III.4.7. Impozitarea veniturilor din premii și din jocuri de noroc	183
III.4.8. Impozitarea veniturilor din transferul proprietăților imobiliare din patrimoniul personal	185
III.4.9. Impozitarea veniturilor din alte surse.....	187
III.5. Impozitul pe veniturile microîntreprinderilor.....	188
III.6. Taxa pe valoarea adăugată	190
III.7. Accizele.....	216
III.8. Taxele vamale	225
III.9. Alte taxe (taxele parafiscale).....	243
 CAPITOLUL IV	
VENITURILE BUGETULUI ASIGURĂRILOR SOCIALE DE STAT.....	245
IV.1. Aspecte introductive privind veniturile bugetului asigurărilor sociale de stat.....	245
IV.2. Contribuția pentru asigurări sociale de stat.....	245
 CAPITOLUL V	
VENITURILE BUGETELOR LOCALE	254
V.1. Aspecte introductive privind veniturile bugetelor locale	254
V.2. Impozitele și taxele locale	256
V.2.1. Impozitul și taxa pe clădiri.....	257
V.2.2. Impozitul și taxa pe teren	262
V.2.3. Impozitul pe mijloacele de transport.....	265
V.2.4. Impozitul pe spectacole.....	266
V.2.5. Taxe pentru eliberarea certificatelor, avizelor și a autorizațiilor.....	268
V.2.5.1. Taxe pentru eliberarea certificatelor de urbanism, a autorizațiilor de construire și a altor avize asemănătoare	268
V.2.5.2. Taxe pentru eliberarea autorizațiilor pentru a desfășura o activitate economică și a altor autorizații similare	269
V.2.6. Taxe pentru folosirea mijloacelor de reclamă și publicitate	270
V.2.7. Taxa hotelieră.....	271
V.2.8. Taxe speciale.....	272
V.2.9. Aspecte comune impozitelor și taxelor locale.....	272
V.3. Taxele de timbru.....	273
 PARTEA A V-A	
EFECTUAREA CHELTUIELILOR PUBLICE	
 CAPITOLUL I	
FINANȚAREA INSTITUȚIILOR PUBLICE.....	275
 CAPITOLUL II	
CATEGORII DE CHELTUIELI CE SE SUPOARTĂ DIN BUGETUL DE STAT.....	278
 CAPITOLUL III	
CATEGORII DE CHELTUIELI CE SE SUPOARTĂ DIN BUGETUL ASIGURĂRILOR SOCIALE DE STAT.....	280
 CAPITOLUL IV	
CATEGORII DE CHELTUIELI CE SE SUPOARTĂ DIN BUGETELE LOCALE.....	282

PARTEA A VI-A ÎMPRUMUTURILE PUBLICE

CAPITOLUL I

NOȚIUNI INTRODUCTIVE PRIVIND ÎMPRUMUTURILE PUBLICE	285
I.1. Noțiunea și caracteristicile împrumutului public	285
I.2. Rolul împrumuturilor publice	286
I.3. Elementele împrumuturilor publice	287
I.4. Formele împrumuturilor publice	288

CAPITOLUL II

ÎMPRUMUTUL PUBLIC INTERN	290
---------------------------------------	-----

CAPITOLUL III

ÎMPRUMUTUL PUBLIC EXTERN	292
III.1. Considerații introductive privind împrumutul public extern	292
III.2. Fondul Monetar Internațional	292
III.3. Banca Mondială	295

CAPITOLUL IV

DATORIA PUBLICĂ	297
IV.1. Considerații introductive privind datoria publică	297
IV.2. Datoria publică guvernamentală	298
IV.3. Datoria publică locală	301

PARTEA A VII-A PROCEDURA FISCALĂ

CAPITOLUL I

CONSIDERAȚII INTRODUCTIVE PRIVIND PROCEDURA FISCALĂ	304
I.1. Noțiunea de procedură fiscală	304
I.2. Normele procedural-fiscale	304
I.3. Principii generale ce stau la baza realizării actelor de administrare fiscală	305
I.4. Competența organelor fiscale	309
I.5. Administrarea și aprecierea probelor	313
I.6. Actele administrative fiscale	316

CAPITOLUL II

STABILIREA CREANȚELOR FISCALE	320
II.1. Noțiuni introductive privind noțiunea de creanță	320
II.2. Noțiunea de creanță fiscală și noțiunea de obligație fiscală	322
II.3. Stabilirea creanțelor fiscale datorate bugetelor publice. Titlul de creanță fiscală. Noțiune, clasificare, categorii și natură juridică	324
II.4. Prescripția dreptului de stabili obligații fiscale	332

CAPITOLUL III

MODIFICAREA CREANȚELOR FISCALE	334
III.1. Aspecte introductive privind modificarea creanțelor fiscale	334
III.2. Contenciosul fiscal. Considerații generale	336

III.3. Apariția și evoluția contenciosului fiscal în România	338
IV.4. Procedura contenciosului administrativ-fiscal	341

CAPITOLUL IV

STINGEREA CREANȚELOR FISCALE	346
IV.1. Stingerea creanțelor fiscale prin plată	346
IV.2. Stingerea creanțelor fiscale prin compensare	359
IV.3. Stingerea creanțelor fiscale prin executarea silită	360
IV.3.1. Măsurile asiguratorii	360
IV.3.2. Aspecte introductive privind executarea silită a creanțelor fiscale	364
IV.3.3. Executarea silită prin poprire	371
IV.3.4. Executarea silită mobilă	373
IV.3.5. Executarea silită imobiliară	380
IV.3.6. Executarea silită a ansamblului de bunuri și executarea silită a fructelor neculese și a recoltelor prinse de rădăcini	382
IV.3.7. Eliberarea și distribuția sumelor realizate prin executarea silită	382
IV.3.8. Contestația la executarea silită	384
IV.4. Stingerea creanțelor fiscale prin prescripție	386
IV.5. Stingerea creanțelor fiscale prin darea în plată	387
IV.6. Stingerea creanțelor fiscale prin declararea stării de insolvabilitate a debitorului	388
IV.7. Stingerea creanțelor fiscale prin deschiderea procedurii insolvenței	389
IV.8. Stingerea creanțelor fiscale prin anulare (amnistia fiscală)	389

PARTEA A VIII-A

RĂSPUNDEREA JURIDICĂ ÎN DOMENIUL FINANȚELOR PUBLICE

CAPITOLUL I

RĂSPUNDEREA JURIDICĂ ÎN DREPTUL FINANȚELOR PUBLICE	390
---	-----

CAPITOLUL II

EVAZIUNEA FISCALĂ ȘI FRAUDA FISCALĂ ÎN ROMÂNIA	393
II.1. Întinderea și delimitarea noțiunii de evaziune fiscală și a celei de fraudă fiscală	393
II.2. Evoluția istorică a concepțiilor asupra evaziunii fiscale în România	397
II.3. Formele evaziunii fiscale	398
II.4. Mijloace și metode interne și externe de combatere a evaziunii și fraudei fiscale ce acționează pe plan intern și internațional	400
II.5. Critici aduse sistemului de prevenire și combatere a evaziunii și fraudei fiscale în România	403

CAPITOLUL III

RĂSPUNDEREA PENALĂ	405
III.1. Infraacțiuni reglementate de Codul penal	406
III.2. Infraacțiunile de evaziune fiscală în lumina Legii nr. 241/2005	408
III.3. Infraacțiuni prevăzute de Codul fiscal	412
III.4. Infraacțiuni prevăzute în alte legi financiar-fiscale	414

CAPITOLUL IV

RĂSPUNDEREA CONTRAVENȚIONALĂ	417
IV.1. Contravenții cuprinse în legislația financiară	418
IV.2. Contravenții cuprinse în legislația fiscală	419

CAPITOLUL V	
RĂSPUNDEREA PATRIMONIALĂ	422
V.1. Răspunderea civilă delictuală.....	422
V.2. Răspunderea solidară reglementată de Codul de procedură fiscală.....	424
V.3. Răspunderea solidară în materia TVA.....	425
V.4. Răspunderea solidară în materia taxelor vamale.....	427
V.4. Răspunderea patrimonială a terțului poprit.....	428
V.5. Răspunderea patrimonială a funcționarilor publici.....	429

PARTEA A IX-A CONTROLUL FINANCIAR

TITLUL I. Aspecte generale privind controlul financiar	431
---	-----

CAPITOLUL I

NOȚIUNI INTRODUCTIVE PRIVIND CONTROLUL FINANCIAR	431
I.1. Noțiunea de control financiar și noțiunea de control fiscal.....	431
I.2. Importanța și funcțiile controlului financiar.....	432
I.3. Metode de realizare a controlului financiar.....	432
I.4. Procedurile de control financiar.....	432
I.5. Formele controlului financiar.....	433

CAPITOLUL II

FORMELE CONTROLULUI FINANCIAR CE SE EXERCITĂ ÎN ROMÂNIA	435
II.1. Considerații introductive privind controlul financiar intern și controlul financiar extern.....	435
II.2. Considerații introductive privind controlul financiar preventiv și controlul financiar ulterior.....	436
II.3. Organizarea controlului financiar în România.....	437

TITLUL II. Controlul financiar preventiv	438
---	-----

CAPITOLUL I

CONTROLUL FINANCIAR PREVENTIV PROPRIU (INTERN)	438
I.1. Considerații introductive privind controlul financiar preventiv.....	438
I.2. Controlul financiar preventiv propriu. Considerații introductive.....	441

CAPITOLUL II

CONTROLUL FINANCIAR PREVENTIV DELEGAT (EXTERN)	444
II.1. Controlul financiar preventiv delegat. Considerații introductive.....	444
II.2. Procedura controlului financiar preventiv delegat.....	444
II.3. Corpul controlorilor delegați.....	446

TITLUL III. Controlul financiar ulterior	448
---	-----

CAPITOLUL I

CONTROLUL FINANCIAR ULTERIOR EXERCITAT DE STRUCTURI SPECIALIZATE DIN CADRUL MINISTERULUI FINANTELOR PUBLICE	448
I.1. Repere istorice privind controlul financiar și fiscal în România. Începuturile și necesitatea sistemului de control financiar.....	448

I.2. Controlul financiar exercitat de către Direcția Generală Antifraudă Fiscală	450
I.3. Controlul fiscal exercitat de organele fiscale ale statului sau ale unităților administrativ-teritoriale	452
I.3.1. Noțiunea, rolul și funcțiile controlului fiscal	452
I.3.2. Reguli generale de desfășurare a inspecției fiscale	453
I.3.3. Obiectul inspecției fiscale	454
I.3.4. Formele inspecției fiscale	458
I.3.5. Atribuțiile inspecției fiscale	461
I.3.6. Procedura executării controlului fiscal	462
I.3.7. Conduita inspectorului fiscal	467
I.3.8. Drepturile și obligațiile contribuabilului pe durata desfășurării inspecției fiscale	469

CAPITOLUL II

CONTROLUL EXERCITAT DE CURTEA DE CONTURI A ROMÂNIEI	474
II.1. Concepte și noțiuni definitorii privind Curtea de Conturi	474
II.1.1. Istoric asupra instituției	474
II.1.2. Poziția Curții de Conturi în raport cu celelalte autorități publice centrale și atribuțiile sale generale	483
II.1.3. Cadrul juridic de funcționare	484
II.2. Componenta, organizarea și funcționarea Curții de Conturi	484
II.2.1. Membrii Curții de Conturi a României	484
II.2.2. Organizarea internă	486
II.2.3. Conducerea Curții de Conturi a României	486
II.3. Atribuțiile Curții de Conturi	489
II.3.1. Atribuția de control a Curții de Conturi	489
II.3.2. Atribuția de raportare	491
II.3.3. Atribuția de avizare	492
II.3.4. Alte atribuții	492
II.3.5. Atribuția de auditare a fondurilor europene	492

CAPITOLUL III

CURTEA DE CONTURI A UNIUNII EUROPENE	494
III.1. Concepte și noțiuni definitorii privind Curtea de Conturi a Uniunii Europene	494
III.1.1. Istoric asupra instituției	495
III.1.2. Rolul Curții de Conturi a Uniunii Europene	496
III.1.3. Cadrul juridic de funcționare al Curții	497
III.2. Componenta, organizarea și funcționarea Curții de Conturi a Uniunii Europene	498
III.2.1. Membrii Curții de Conturi	498
III.2.2. Organizarea internă	500
III.2.3. Președintele Curții de Conturi	501
III.2.4. Secretarul general	502
III.2.5. Resursele umane	502
III.3. Atribuțiile și competențele Curții de Conturi a Uniunii Europene	503
III.3.1. Considerații introductive privind Bugetul Uniunii Europene	503
III.3.2. Atribuția de control	505
III.3.3. Atribuția de raportare	509

III.3.4. Atribuția de avizare.....	512
III.3.5. Atribuții consultative	513
III.4. Cooperarea internațională.....	513
III.4.1. Cooperarea Curții cu statele membre ale Uniunii Europene.....	513
III.4.2. Cooperarea Curții cu alte organizații internaționale de audit.....	515
TITLUL IV. Auditul financiar și auditul public intern	517
CAPITOLUL I	
AUDITUL FINANCIAR.....	517
I.1. Considerații introductive privind auditul financiar	517
I.2. Noțiunea de audit financiar	518
I.3. Obiectivele auditului financiar.....	518
I.4. Convenirea asupra termenilor misiunilor de audit	520
I.5. Metodologia de audit financiar	522
CAPITOLUL II	
AUDITUL PUBLIC INTERN	523
II.1. Considerații introductive privind auditul intern.....	523
II.2. Definirea conceptului de audit intern	524
II.3. Funcțiile, obiectivele, sfera și tipurile auditului public intern	527
II.4. Organizarea auditului public intern în România	528
II.5. Procedura auditului public intern.....	531
II.6. Statutul auditorilor interni.....	532
BIBLIOGRAFIE	534